

Arkitekturo de komenco ĝis fino

Claude Bensimon, eksa arkitekto kaj urboplanisto

Ĉi-tie mi proponas etan serion da artikoloj, kies celo estas prezenti ekstraktadon de arkitekturo de la postuloj aŭ petoj de la uzantoj, kun ilia partopreno, ĝis la ekfunkciigo de la konstruaĵo. Mi aplikis tiun metodon laŭlonge de mia kariero kiel arkitekto kaj urboplanisto, kun mia partnero dum 15 jaroj, Edith Aujame¹, kaj kun plurfaka teamo, sine de la Asocio por Pedagogia Medio (A. E. P.).

<http://environnement.pedagogique.aep.perso.sfr.fr/>

Por verki tiujn artikolojn, kompreneble mi plukis en diversaj artikoloj verkitaĵ de anoj de tiu teamo. Iuj artikoloj estis publikigitaj en tiamaj revuoj.

Tie temas pri sintezo estigita dank'al la forfluo de tempo, sed ŝajnas al mi, ke la enteno ankoraŭ estas aktuala, kaj tiu praktiko (aŭ agmaniero) ne estas vere ofta.

La programado

Vi estas la konstruposedanto, tio estas, en la hodiaŭa teknika ĵargono, vi estas komisiita por konstrui (aŭ aranĝi ekzistantan konstruaĵon) aŭ por vi mem, aŭ nome de firmao aŭ komunumo. Via unua reago estas trovi “spertan fakulon” aŭ kunordiganton kaj komisii lin por “desegni la planojn kaj superrigardi la laborojn.”

Ĉe ŝtataj aŭ komunumaj konstruaĵoj (ekz. lernejoj ktp. .), ĉi tiu fakulo estas plejparte arkitekto: “Tiu, kiu preparas la planojn kaj ĉiajn priskribojn aŭ taksadojn de konstruaĵoj kaj superrigardas la realigon de verkoj. ≠ Vi donu al li, kiel “konstruprogramon” tajpitan paĝon inkludante liston de lokoj, nombron de uzantoj kaj la lokiĝo de la tereno.

La arkitekto, post konsultado de normoj kaj regularoj pri tia

1 Edith Aujame estis arkitekto kaj urboplanisto diplomita de Harvard University, iama studento de la ateliero Le Corbusier kaj prezidanto de la Asocio por Pedagogia Medio. (Association pour l'Environnement Pédagogique) [https://fr.wikipedia.org/wiki/Roger_Aujame]

konstruaĵo, proponas al vi “antaŭprojekton”, kutime malgrandskalajn planojn (1/500 aŭ 1/200 t.e. 5 mm aŭ 2 mm = 1 m), eble fasadojn kaj perspektivojn, pri kiuj vi petos ŝanĝojn, ofte pri la formo de ĉambroj, la situo de pordoj, la fasado-elementoj. Ambaŭ vi bone konas tian konstruaĵon, en kiu vi studis kaj eĉ, en kiu vi-mem eble laboris.

En tiamaj tempoj, kiam bezonoj kaj teknikoj evoluis malrapide, tiu agmaniero ŝajnis prava kaj sufiĉa. Ĉiu kliento povis klarigi siajn bezonojn, la arkitekto povis kompreni, kaj pensis kontentigi lin per la kutimaj teknikoj.

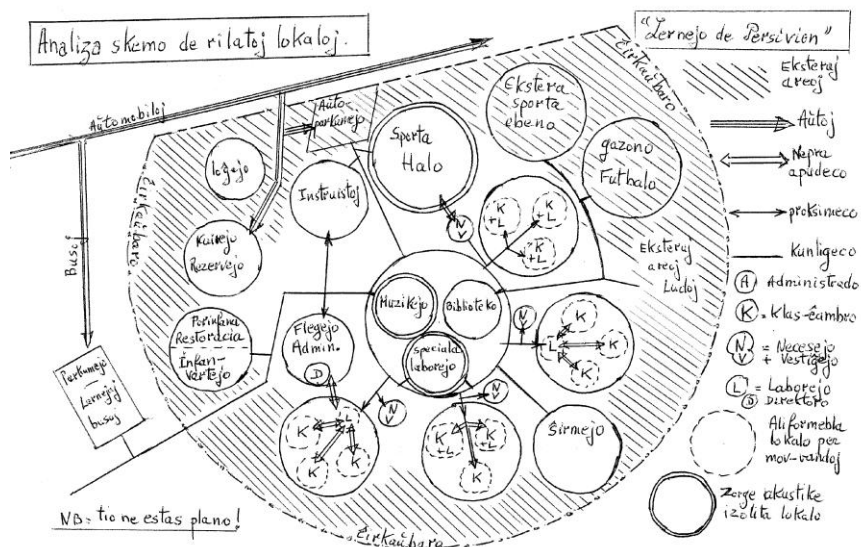
Hodiaŭ, tiu trosimpligita agmaniero ne plu taŭgas fronte de rapide ŝanĝiĝantaj bezonoj, kaj konsidere de multnombraj kaj diversaj ebloj proponataj de la tekniko. Antaŭ ol la arkitekto komencu la desegnon, oni devas ellabori programon, kiu respondas al ĉiuj imageblaj demandoj, ekzemple:

- Al kio utilos la proponita konstruaĵo?
- Kiamaniere oni okupos la lokojn?
- Kiu okupos? Dum kiom da horoj?
- Kiel ili estos meblitaj, lumigataj, varmigataj, ventumataj?
- Kiel estos kunigataj la diversaj lokoj?
- Kiujn rilatojn havos la diversaj lokoj kun la ekstero kaj la ĉirkaŭanta urbo?
- Kiu tien iros por labori, studi?
- Kiu tien eniros?
- Kian etoson oni deziras en la diversaj lokoj?

Se temas pri renovigo de ekzistantaj lokoj,

- Kion ni nun ene faras?
- Kion ni ŝatus tie fari?
- Kio malhelpas fari tion?
- Kio faciligas tion?

Vidu ĉiposte *analizan skemon de la rilatoj en mez-lernejo*:



Lernantoj de baza lernejo provas analizi la rilatojn inter diversaj konstruaĵoj de sia urba kvartalo.

Por respondi al tiaj demandoj, ne sufiĉas esti teknokrato. Necesas ke futuraj uzantoj partoprenu de la komenco, helpataj, **sperte sed ne trude**, de programado-fakuloj. Inter la uzantoj de lernejo, kompreneble estas la instruistoj kaj la direktoro, sed ankaŭ la servistaro, la arkivisto-bibliotekisto, psikologo, sociala asistantino, lerneja kuracisto, la ĝardenisto, kaj finfine gepatroj kaj infanoj

La partoprena arkitektura programado.

La unua stadio de la arkitektura elpensado (konceptado) estas la programado, tio estas la difino de spacoj, de iliaj kvalitaj kaj kvantaj karakterizaĵoj, iliaj ekipaĵoj, iliaj meblaroj kaj iliaj interrilatoj. Por tio nepras koni la diversajn scenarojn de funkciado kaj uzo de la loko. Jen kial, dum tiu etapo, devus partopreni la diversaj uzantoj kaj la konstruposedanto; ĝi devus esti gvidata de teamo kuniganta diversajn fakulojn kun la arkitekto. Ĝi devas okazi tre frue en la realigad-etapoj de konstruado, ĵus post la decido konstrui.

La programo de konstruado devas esprimi en la taŭga lingvo por arkitekto kaj inĝenieroj, kiuj tradukos ĝin en la projekto, la volon de la konstru-posedanto por plenumi la antaŭvideblajn bezonojn, ekde la fino de la konstruado kaj en la estonteco.

Ĝisfunda programado-metodo, partoprenigante uzantojn, inkludas la sekvajn paŝojn:

- Difino de la kliento-celoj, pri la koncernata konstruaĵo, la celoj de la uzantoj koncerne ĝin, kaj la konsekvencoj de ĉio-ĉi sur la disvolviĝo de agadoj,
- Analizo de la agadoj, kiuj okazas en la establaĵo.
- La arkitektura programo mem, tio estas, la listo de postulataj spacoj kaj, por ĉiu, la antaŭkalkulebla nombro de uzantoj, la kvantaj apartaĵoj, la kvalitaj karakterizaĵoj, la rilatoj kun aliaj areoj, ekipaĵaro, meblaro ktp ...
- La detala skemo de la interrilatoj inter la diversaj spacoj, kun, se necese, partaj diagramoj kaj ĝenerala diagramo.
- La programo, kiu antaŭas la arkitekturan projekton permesas kompletan kreaĵliberecon sed esprimas kaj difinas la esencajn elektojn.
- Provizora taksado de la elspezoj dediĉitaj al la konstruado, entenita inter limoj taŭgaj kun la progreso de la studo, kaj bazita sur lastatempaj prezoj de similaj realigaĵoj.
- Fine, helpo al la posedanto por certigi kontrolon de la taŭgeco inter programo kaj projekto.
- Eventuala helpo al konstruposedanto, uzantoj kaj koncernataj servoj por difini la aranĝon, ekipaĵon kaj meblaron de la spacoj.